

Razvijati holistički pristup

Jana Hainsworth

U veljači 2011. godine, Europska komisija objavila je dva Priopćenja koja određuju smjer za buduću EU politiku na području razvoja dječjih prava te odgoja i obrazovanja u ranom djetinjstvu. Komentira Jana Hainsworth, glavna tajnica Eurochilda.

To je bio važan tjedan za djecu Europske unije (14. - 18. veljače 2011.). Europska komisija objavila je dva Priopćenja koja na razini Unije određuju smjer za budući razvoj politike i suradnju na dva ključna područja: prava djece te odgoj i obrazovanje u ranom djetinjstvu.

Prema riječima povjerenice Vassiliou, *Priopćenje o dostupnosti i kvaliteti odgoja i obrazovanja u ranom djetinjstvu* otvara novo poglavlje suradnje na području obrazovanja u EU¹. Po prvi put, EU stavlja naglasak na ustanove ranog odgoja i obrazovanja za djecu od rođenja do predškolske dobi, na način da naglašava *'osobni razvoj i dobrobit djeteta, socijalnu integraciju i cjeloživotno učenje'*. Za Eurochild i mnoge druge aktere u području prava djece, ovo je veliki pomak u odnosu na zadnjih 10 'divljih godina' tijekom kojih su jedine reference o ranom djetinjstvu bili ciljevi iz Barcelone koje je pokretala isključivo želja da se što više majki vrati na tržište rada.

Ton ovog najnovijeg Priopćenja iz Glavnog ureda za obrazovanje i kulturu je vidno drukčiji. Zalaže se za univerzalan pristup ustanovama visoke kvalitete. Promiče (iako možda ne tako eksplicitno kako bismo željeli) integrirani, holistički pristup u ranom djetinjstvu, odmičući se od tradicionalne brige za djecu u razdoblju od 0 do 3 godine te pripreme za školu djece od 3 godine do školske dobi. Priopćenje predlaže niz pratećih aktivnosti koje omogućuju učenje i razmjenu informacija između osoba u ustanovama, kao i konkretne mjere, kao što su korištenje strukturnih fondova za povećanje kvantitete i kvalitete

usluga. Priznaje doprinos usluga odgoja i obrazovanja u ranom djetinjstvu u ostvarivanju širih ciljeva Strategije 'Europa 2020', kao što su podizanje 20 milijuna ljudi iz siromaštva i smanjenje broja djece koja rano napuštaju školu na 10%, ali isto tako prepoznaje i korist za pojedinca i 'cjeloviti' razvoj djeteta. Dva dana ranije Odjel za pravosuđe Europske komisije objavio je svoje Priopćenje 'Agenda Europske unije o pravima djeteta'. Priopćenje predstavlja dugo očekivani nastavak stremljenja Komisije da 'razvije sveobuhvatnu strategiju kako bi se osiguralo da Europska unija pridonosi promicanju i zaštiti prava djece u svim svojim unutarnjim i vanjskim djelovanjima te podupire nastojanja država članica na tom području.'

Nedostatak dokumenta je da ne nudi jasnu, usklađenu viziju o tome kako će EU integrirati Konvenciju UN-a o pravima djeteta u sve EU politike. U teoriji, stupanjem na snagu Lisabonskog sporazuma u prosincu 2009. otvorena je nova stranica za djelovanje Europske unije po pitanju prava djece, s obzirom na to da uključuje promicanje prava djece kao poseban cilj Unije. Sporazum također inkorporira *Povelju o temeljnim pravima* koja ima poseban članak o djeci prepoznajući načela najboljeg interesa djeteta, kao i pravo djeteta na sudjelovanje.

U našem Prijedlogu iz svibnja 2010., Eurochild je iznio viziju za EU strategiju o pravima djece¹. U studenome 2010., države članice u obliku Stalne međuvladine grupe 'Europe de l'Enfance' podržale su doprinos belgijskog predsjedništva navodeći

da bi 'mjere diljem EU institucija trebale biti temeljene na stručnosti, osposobljavanju, zajednički naučenim lekcijama te alatima za praćenje i evaluaciju, kako bi se osiguralo da mjere usmjerene na djecu budu čvrsto utemeljene na pravima djece.'² Dug je put pred nama kako bismo postigli uistinu integrirani pristup prema pravima djeteta u EU, ali *Priopćenje o ranom djetinjstvu* može pomoći na tom putu. Njegova provedba će zahtijevati suradnju različitih odjela unutar EU-e te ministarstava država članica. Iako su ministri obrazovanja dali Europskoj komisiji (Glavnom uredu za obrazovanje i kulturu) mandat za podršku mjerama suradnje u odgoju i obrazovanju u ranom djetinjstvu², vrlo je očito da će i drugi ministri morati biti uključeni kako bi se uspješno preispitala kvaliteta i dostupnost usluga za našu najmlađu djecu (0-3), što često potpada pod djelokrug ministara zdravstva, obitelji i socijalne skrbi. Djeca ne odrastaju u silosima. Krajnje je vrijeme da EU prilagodi svoje načine rada kako bi se kod razvoja mjera i politike koristio više holistički pristup. To će, u konačnici, biti učinkovitije te pružiti bolje rezultate za djecu.

1 http://www.eurochild.org/fileadmin/user_upload/Policy/Other/PolicyPositionEUStrategy.pdf
2 Mandat je formaliziran u svibnju 2011. godine u zaključcima Vijeća iz EU - Vijeća za obrazovanje.